

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องกระบวนการเลือกและนำเสนอ “ความเป็นไทย” ในนิตยสาร “สวัสดี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งศึกษาหากระบวนการในการคัดเลือกและการนำเสนอลักษณะความเป็นไทย ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ในนิตยสาร “สวัสดี” โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากนิตยสาร “สวัสดี” ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2537 เป็นเวลา 3 ปี จากตัวอย่างจำนวน 12 ฉบับ และทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในขั้นต้นก่อน จากนั้นก็ได้สัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกและการนำเสนอ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

แหล่งข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร

1.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ขั้นต้น

นิตยสาร “สวัสดี” ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2537 จำนวน 12 ฉบับ โดยวิธีการเลือกศึกษานิตยสาร ปีละ 4 ฉบับ กำหนดวิธีการเลือกแบบเดือนเว้นสองเดือน ซึ่งทำให้ได้ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ดังตาราง

ปี พ.ศ.	ฉบับที่ได้รับการเลือก			
2535	มกราคม	เมษายน	กรกฎาคม	ตุลาคม
2536	กุมภาพันธ์	พฤษภาคม	สิงหาคม	พฤศจิกายน
2537	มีนาคม	มิถุนายน	กันยายน	ธันวาคม

โดยมีเหตุผลในการเลือกศึกษาตัวอย่าง ด้วยวิธีการดังกล่าว คือ

- (1) เนื่องจากในแต่ละเดือน มีเหตุการณ์ทางวัฒนธรรมไทยที่แตกต่างกันไป การเลือกตัวอย่างที่ได้ศึกษา จึงเลือกแบบครบทุกเดือน เพื่อหลีกเลี่ยงการเลือกนำเสนอ หรือไม่นำเสนอลักษณะวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้นเนื่องมาจากเทศกาลเป็นตัวกำหนด และเป็นการเปิดโอกาสเท่าเทียมกัน
- (2) เนื่องจากวิธีการหาข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นหลัก หากทำการศึกษาย้อนหลังกลับไปเป็นเวลานานกว่านี้ ผู้ที่ให้สัมภาษณ์อาจจะลืมเมื่อผู้วิจัยหยิบชิ้นงานไปสัมภาษณ์ หรืออาจจะไม่สามารถตามสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องได้
- (3) เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์เนื้อหาได้อย่างลึกซึ่งผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเพียง 12 ฉบับ โดยผู้วิจัยเชื่อว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวสามารถเป็นตัวแทนของนิตยสารทั้งหมดได้

1.2 แหล่งข้อมูลที่ประกอบการวิเคราะห์

- (ก) เอกสารจากกองพาณิชย์สัมพันธ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำนิตยสาร “สวัสดี” โดยข้อมูลที่จะนำมาประกอบการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำนิตยสาร “สวัสดี” เกณฑ์ หรือ ข้อบังคับ ในการคัดเลือกเนื้อหาที่จะนำเสนอในนิตยสาร “สวัสดี” เป็นต้น
- (ข) เอกสารจากสำนักประชาสัมพันธ์ เช่น นโยบายของบริษัท วารสารภายในที่ออกโดยสำนักประชาสัมพันธ์ เช่น รักคุณเท่าฟ้า เป็นต้น
- (ค) หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลประเภทบุคคล

ได้แก่ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำนิตยสาร โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งผู้วิจัยถือว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน คือผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ โดยเฉพาะได้สัมภาษณ์คณะกรรมการนิตยสาร “สวัสดี” และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในฐานที่ปรึกษา และผู้ที่เคยเป็นกรรมการในการจัดทำนิตยสาร “สวัสดี” ซึ่งประกอบด้วยบุคคลจากหน่วยงานต่าง ๆ รวม 7 ท่าน คือ

2.1 คณะกรรมการนิตยสาร “สวัสดี”

คณะกรรมการในการจัดทำนิตยสาร “สวัสดี” ประกอบด้วย บุคคลจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีภาระหน้าที่หลักในฐานกรรมการแตกต่างกันไป กล่าวคือ

1) คุณเชิดชัย เมทะนะยานนท์ ผู้จัดการกองโฆษณา

ภาระหน้าที่หลักในฐานกรรมการ คือ คอยติดตามผลการโฆษณา กิจกรรมของการบินไทย รวมถึงการพิจารณาในด้านการวางรูปแบบ และงานด้าน Art ตรวจสอบ blue print ของนิตยสารที่บริษัทผู้ผลิตส่งมาให้ตรวจสอบ และเลือกภาพปกนิตยสาร “สวัสดี” ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการจัดทำนิตยสาร

2) คุณวิรกร จันวิจิตร ผู้ช่วยผู้จัดการกองสารบันเทิงบนเครื่องบิน

ในฐานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการบริการบนเครื่องบิน รวมทั้งการจัดหาเพลง ภาพยนตร์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อบริการแก่ผู้โดยสารของสายการบินไทย

ภาระหน้าที่หลักในฐานกรรมการ คือ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยเฉพาะเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นไทย เป็นผู้ริเริ่มคอลัมน์ Things Thai ในนิตยสาร “สวัสดี” และดูแลรับผิดชอบในการกำหนดเรื่องที่จะตีพิมพ์ในคอลัมน์ Things Thai รวมทั้งตรวจสอบความ

ถูกต้องของเนื้อหา และบางครั้งได้เรียบเรียงใหม่ หากพิจารณาแล้ว เห็นว่าเนื้อหาที่นักเขียนต่างชาติเขียนเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง

3) คุณกุมารี รัตนทิพ ผู้จัดการแผนกเอกสารสัญญาและโต้ตอบ
ฝ่ายกิจกรรมการท่องเที่ยว

ภาระหน้าที่หลักในฐานะกรรมการคือ รับผิดชอบการเลือกโปรแกรม การท่องเที่ยวของการบินไทย ที่เรียกว่า Royal Orchid Holidays ไปลงในนิตยสาร “สวัสดี” และติดต่อประสานงานกับนักเขียนเรื่องราวการท่องเที่ยว (Travel Writer) เพื่อเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับโปรแกรมการท่องเที่ยว ให้มีความน่าสนใจ

4) คุณวิไล วงษ์กรรเวช ผู้จัดการแผนกวิเทศสัมพันธ์
สำนักประชาสัมพันธ์

ภาระหน้าที่หลักในฐานะกรรมการ คือ ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจการของบริษัทการบินไทยเพื่อลงในคอลัมน์ Thai Talk และร่วมพิจารณาให้ความเห็นแนวทางของบทความที่จะตีพิมพ์ รูปแบบของเล่ม ตลอดจนภาพปกของนิตยสาร

5) ผู้แทนของรองผู้จัดการกองพาณิชย์สัมพันธ์
(คุณชุตินถน วัชรปรีชา ผู้ให้สัมภาษณ์)

เนื่องจาก ในช่วงระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ คุณสุนันท์ อิศวพรชัย รองผู้จัดการกองพาณิชย์สัมพันธ์ เดินทางไปต่างประเทศ จึงมอบหมายให้คุณชุตินถน วัชรปรีชา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำกองพาณิชย์สัมพันธ์ ผู้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดทำนิตยสาร “สวัสดี” ในฐานะผู้ประสานงาน (Coordinator) และเข้าประชุมร่วมกับคณะกรรมการนิตยสารทุกครั้ง เป็นผู้แทนในการตอบสัมภาษณ์

ภาระหน้าที่หลักในฐานะกรรมการ คือ ประสานงานกับหน่วยงาน และบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำนิตยสาร “สวัสดี” (ทั้งภายใน บริษัทการบินไทย ผู้ผลิตนิตยสาร “สวัสดี” และหน่วยงานภายนอก) ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา รูปภาพ แสดงความคิดเห็นในหัวข้อที่จะตีพิมพ์ตามวาระ และโอกาสสำคัญต่างๆ และคัดเลือกภาพปก นิตยสาร “สวัสดี”

2.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำนิตยสาร “สวัสดี”

นอกเหนือจากคณะกรรมการนิตยสาร “สวัสดี” ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ การพิจารณาคัดเลือก และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และรูปภาพแล้ว ในที่นี้ได้ สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง และเคยเกี่ยวข้องในฐานะกรรมการ จำนวน 2 ท่าน คือ

1) คุณจิตตรี รั้งควร Contributing Editor

เริ่มแรกเป็นเป็นผู้เกี่ยวข้องในฐานะเป็น Editorial Consultant ซึ่งมี หน้าที่เป็นที่ปรึกษารับผิดชอบแทนบริษัท การบินไทย ในการจัดทำ นิตยสาร “สวัสดี” ต่อมาเมื่อเกษียณอายุแล้วยังคงรับผิดชอบต่อไป โดยดำรงตำแหน่ง Contributing Editor มีภาระหน้าที่หลักคือ ตรวจสอบ ความถูกต้องของเนื้อหา โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย คนไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการทุก ครั้ง นอกจากนี้ยังเขียนบทความลงในนิตยสาร “สวัสดี” ในบางโอกาส ด้วย

2) คุณสรวณี คงสิริ

เป็นผู้ที่เคยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการนิตยสาร “สวัสดี” โดยมี ภาระหน้าที่หลักเช่นเดียวกับ คุณสุนันท์ อิศวพรชัย ซึ่งเคยเป็นผู้บังคับ บัญชา ในฐานะที่คุณสรวณีเคยสังกัดกองพานิชย์สัมพันธ์ก่อนจะย้ายไป

เหตุผลที่สัมภาษณ์ คุณสรวิณี คงสิริ เนื่องจากเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ และประสานงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์จากการทำงาน ตรงนี้มาเป็นเวลามากกว่า 5 ปี

เหตุที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์คณะกรรมการทั้ง 5 ท่าน และผู้เกี่ยวข้องอีก 2 ท่าน ดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากการดำเนินงานในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาที่จะตีพิมพ์ในนิตยสาร “สวัสดี” นี้ จะดำเนินการในลักษณะของการประชุมร่วมกัน ระหว่างผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยที่การประชุมจะจัดให้มีขึ้นเดือนละ 1 ครั้ง นิตยสาร “สวัสดี” ของแต่ละเดือน จะมีการประชุมวางแผนการจัดทำและคัดเลือกเนื้อหาที่จะบรรจุไว้ในเล่ม ล่วงหน้า 6 เดือน และในการประชุมแต่ละครั้งก็จะมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากประเทศไทย และคณะกรรมการฮ่องกง

การดำเนินการประชุมในแต่ละครั้ง คณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องจะร่วมกันพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาที่จะนำมาลงตีพิมพ์ในนิตยสาร “สวัสดี” โดยคำนึงถึงเนื้อหาที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน และนโยบาย รวมทั้งตรงตามความต้องการของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่ตั้งไว้เป็นสำคัญ ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากมุมมองของการสื่อสาร คณะกรรมการชุดนี้จึงทำหน้าที่เป็น “ผู้กรองสาร” (filter) ด้านแรก ที่จะเป็นผู้ตัดสินใจในกระบวนการเลือกลักษณะของ “ความเป็นไทย” ที่จะนำเสนอลงในนิตยสาร “สวัสดี”

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแยกเป็นประเภทเอกสาร และประเภทบุคคล

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิเคราะห์กระบวนการเลือกและการนำเสนอ “ความเป็นไทย” ในนิตยสาร “สวัสดี” โดยในการทำงานมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1.1 การเลือกคอลัมน์ที่จะวิเคราะห์

ในการคัดเลือกคอลัมน์ที่จะวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาของนิตยสาร “สวัสดี” ที่ได้เลือกมาแล้วทั้ง 12 ฉบับ อย่างละเอียด พบว่ามีเนื้อหาหลัก ๆ ปรากฏอยู่ในรูปของคอลัมน์ และบทความต่าง ๆ จำนวน 14 คอลัมน์ ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาที่ศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ คอลัมน์ที่นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ ความเป็นไทย และ คอลัมน์ที่ไม่ได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความเป็นไทย เมื่อแยกประเภทได้แล้ว ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเจาะลึกเฉพาะคอลัมน์ที่เกี่ยวข้องกับ ความเป็นไทย จำนวน 4 ส่วน

ส่วนประกอบของนิตยสาร “สวัสดี” ที่จะนำมาวิเคราะห์ลักษณะ “ความเป็นไทย” มี 4 ส่วน คือ

- ส่วนนำ ได้แก่ ชื่อนิตยสาร หน้าปก และหน้าสารบัญ
- คอลัมน์ประจำได้แก่ Festivals , Things Thai และ A Few Thai Words
- บทความ
- หน้าโฆษณา เฉพาะที่เป็นโฆษณาของการบินไทย

1.2 การสร้างเกณฑ์ที่ใช้วัด “ความเป็นไทย” ในเนื้อหาของคอลัมน์ประจำ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจำเป็นต้องสร้างเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อบ่งชี้ลักษณะ “ความเป็นไทย” ในนิตยสาร “สวัสดี” ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างเกณฑ์โดย

1.2.1 การนิยาม “ความเป็นไทย”

ผู้วิจัยได้สำรวจเนื้อหาทั้งหมดในนิตยสาร “สวัสดี” เพื่อหา ลักษณะที่บ่งบอกถึง “ความเป็นไทย” ในด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏ แล้วรวบรวมเป็นหมวดหมู่ของ ความเป็นไทยที่ปรากฏในนิตยสาร “สวัสดี” ได้ 7 หมวดหมู่ คือ

- 1) สถาบันพุทธศาสนา ได้แก่ พระพุทธรูป พระสงฆ์ วัดวาอาราม ความเชื่ออันมีรากฐานมาจากพุทธศาสนา รวมทั้งศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา เช่น ภาพพุทธชาดก เจดีย์ เป็นต้น

2) สถาบันพระมหากษัตริย์ ได้แก่ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน พระราชพิธี พระราชกรณียกิจต่าง ๆ รวมทั้งสถาปัตยกรรมวัง เป็นต้น

3) ประเพณีไทยและวิถีชีวิตไทย ได้แก่ แบบแผนความเชื่อ ความคิด การกระทำ ค่านิยม ทักษะคติ ศิลธรรม จารีต ระเบียบแบบแผน และวิธีการทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนถึงการประกอบพิธีกรรมในโอกาสต่าง ๆ ที่ทำกันมาตั้งแต่ในอดีต และเทศกาลต่าง ๆ

4) ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม ได้แก่ งานศิลปะแขนงต่าง ๆ เช่น นาฏศิลป์ ภาพจิตรกรรม และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะแบบไทย ๆ เช่น โบสถ์ วิหาร ปราสาทราชวัง บ้านทรงไทย เป็นต้น

5) ภาษาไทยและวรรณกรรม ได้แก่ ภาษาไทย และวรรณกรรมไทย รวมถึงนิทานไทย

6) ลักษณะเด่นของคนไทย ได้แก่ กิริยามารยาทแบบไทย เช่น การไหว้ การยิ้ม ความนุ่มนวล ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใจกว้าง การแต่งกายแบบไทย (ชุดไทย) คติความเชื่อแบบไทย

7) ความเป็นไทยในแง่มุมอื่น ๆ ที่ต่างไปจาก 6 หมวดหมู่แรก ได้แก่ จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวในประเทศไทย บรรยากาศทางธุรกิจในประเทศไทย เป็นต้น

1.3 การลงตารางข้อมูล (Code Sheet)

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เกณฑ์ใช้วัด “ความเป็นไทย” ทั้ง 7 หมวดหมู่ดังข้อ 1.2.1 แล้ว ผู้วิจัยได้บันทึกความถี่ของลักษณะความเป็นไทยทั้ง 7 หมวดหมู่ ที่ปรากฏในคอลัมน์ Festivals , Things Thai , บทความ และหน้าโฆษณาของการบินไทย ทั้งนี้โดยถือว่า 1 คอลัมน์ เป็น 1 หน่วยของการวิเคราะห์

ทั้งนี้ เกณฑ์การแบ่งประเภทของ “ความเป็นไทย” โดยพิจารณาจากวิธีการที่นำเสนอในแต่ละเรื่อง ว่ามีน้ำหนักของการนำเสนอไปในด้านใด ก็จะลงตารางข้อมูลจัดเข้าหมวดหมู่นั้น แต่การแบ่งดังกล่าวมิได้ใช้หลักเกณฑ์ว่า ถ้าจัดเข้าหมวดหมู่ใดแล้วจะไม่จัดเข้าหมวดหมู่อื่น แต่จะพิจารณาว่าหากการนำเสนอออกมามีน้ำหนักมากกว่า 1 หมวดหมู่ ก็สามารถจัดเข้าหมวดหมู่ได้มากกว่า 1 หมวดหมู่ เช่น การนำเสนอเทศกาลสงกรานต์ ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2535 ซึ่งนำเสนอ 2 สถานที่จัดงาน คือ เทศกาลสงกรานต์ที่จังหวัด เชียงใหม่ และเทศกาลวิสุทธิกษัตริย์สงกรานต์ ที่พระประแดง ซึ่งเป็นเทศกาลเดียวกันแต่วิธีการนำเสนอแตกต่างกัน กล่าวคือ เทศกาลสงกรานต์ที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการนำเสนอเน้นหนักในแง่ที่เป็นเทศกาลรื่นเริง สนุกสนาน ในขณะที่เทศกาลวิสุทธิกษัตริย์สงกรานต์ได้รับการนำเสนอในแง่ของความเชื่อ และพิธีกรรมทางศาสนาด้วย ดังนั้น การลงตารางข้อมูลเทศกาลสงกรานต์ที่จัดขึ้นที่เชียงใหม่ จึงลงตารางเข้าหมวดหมู่ประเพณีไทยและวิถีชีวิตไทยอย่างเดียว และเทศกาลวิสุทธิกษัตริย์สงกรานต์ลงตารางเข้าหมวดหมู่ สถาบันพุทธศาสนา และประเพณีไทยและวิถีชีวิตไทยอีกหมวดหมู่หนึ่ง

2. ข้อมูลประเภทบุคคล

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทบุคคลนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (Depth Interview) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตนิตยสาร “สวัสดี” คือ คณะกรรมการนิตยสาร “สวัสดี” และผู้เกี่ยวข้อง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก ทำภายหลังจากได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงออกแบบคำถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์คณะกรรมการ และผู้เกี่ยวข้องต่อไป

2.1 การสร้างคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เจาะลึก

คำถามที่ได้ใช้ในการสัมภาษณ์คณะกรรมการ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านจะสัมพันธ์กับภาระหน้าที่หลักของแต่ละท่าน โดยภาระหน้าที่หลักของคณะกรรมการ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน จะเป็นสิ่งที่กำหนดการตั้งคำถามที่เฉพาะเจาะจงลงไป แต่คณะกรรมการทุกท่านได้รับคำถามให้นิยาม “ความเป็นไทย” ของแต่ละท่าน อันมีผลไปถึงการตัดสินใจเลือก “ความเป็นไทย” ไปนำเสนอในนิตยสาร “สวัสดี”

แนวคำถามหลักที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1) แนวคิดในการจัดทำนิตยสาร “สวัสดี” ซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ของการจัดทำนิตยสาร นโยบายของบริษัทฯ แนวคิดเกี่ยวกับการตั้งชื่อนิตยสาร และความจำเป็นในการนำเสนอ “ความเป็นไทย”

1.2) ภาระหน้าที่หลักของคณะกรรมการแต่ละท่าน
(อันส่งผลถึงบทบาทในการเลือก)

1.3) แนวคิดเรื่อง “ความเป็นไทย” ของคณะกรรมการแต่ละท่าน

ส่วนที่ 2 กระบวนการผลิตนิตยสาร

2.1) ขั้นตอนการผลิต

2.2) ในกระบวนการผลิตตามข้อ 2.1) มีขั้นตอนที่เป็นทางเลือก หรือการตัดสินใจเกี่ยวกับเนื้อหาอย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 3 กระบวนการเลือก “ความเป็นไทย” ตามประเด็นการพิจารณา

3.1) “ความเป็นไทย” ที่ได้รับการคัดเลือก
(ในที่นี้หมายถึง “ความเป็นไทย” ที่ได้นิยามไว้ 7 หมวดหมู่ตามข้อ 1.2.1)

3.2) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเลือก
(ที่มาของ “ความเป็นไทย” ที่ปรากฏในนิตยสาร ซึ่งอาจได้แก่หน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเขียน ช่างภาพ เป็นต้น)

3.3) เกณฑ์ในการคัดเลือก
(หมายถึง เกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก “ความเป็นไทย” ในส่วนต่าง ๆ ทั้ง 4 ส่วน)

3.4) ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจเลือก
(หมายถึงบุคคล, หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือก เช่น ผู้บริหาร คณะกรรมการนิตยสาร “สวัสดี” และ บรรณาธิการผู้จัดทำนิตยสาร เป็นต้น)

ส่วนที่ 4 วิธีการนำเสนอ

- 4.1) รูปแบบ หรือวิธีการนำเสนอ
- 4.2) ความหมาย หรือเนื้อหาที่นำเสนอ
- 4.3) วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของการนำเสนอ

ส่วนที่ 5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกและนำเสนอตาม ประเด็นพิจารณา

- 5.1) ปัจจัยภายในองค์กร
- 5.2) ปัจจัยภายนอก
- 5.3) ปัจจัยอื่น ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้ง 2 ข้อ ทั้งนี้ โดยในขั้นตอนของการวิเคราะห์ ได้ทำการวิเคราะห์กระบวนการและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการเลือก “ความเป็นไทย” และวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่อง “ความเป็นไทย” จากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการนิเทศสาร “สวัสดี” และผู้เกี่ยวข้อง

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูล และผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Analysis Description) โดยการเขียนบรรยายลักษณะเนื้อหาที่นำเสนอลักษณะความเป็นไทย วิธีการนำเสนอผ่านสื่อนิเทศสาร พร้อมทั้งผลของการศึกษาวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย